

Het Grote Ketelmuziek Experiment

Het Grote Ketelmuziek Experiment (KMEX) is een kunstmatige werkelijkheid opgebouwd uit een gemanipuleerde geluidsdimensie met zelf gebouwde klankobjecten en een desoriënterende labyrintische video-installatie met een grootte van momenteel tot 500 vierkante meter.

Het is een continuerend project. Het is nooit af zoals een schilderij op een gegeven moment af is, maar het is een proces. De techniek, installatie, projecties, muziekinstrumenten en de filosofie ontwikkelen zich gestaag verder. Het door de bezoekers gemaakte film- en geluidsmateriaal van de ene tentoonstelling is het basismateriaal voor de volgende. Door deze groeiende gelaagdheid is een omschrijving van KMEX nimmer volledig en enkel een momentopname. Het is niet een werk dat je hebt gezien of gehoord, maar je hebt het beleefd.

Het is een vreemde realiteit die uitnodigt om er tijd in door te brengen. Tijd waarin de bezoeker, bewust en onbewust, een bijdrage aan het project levert. Hij of zij maakt er deel van uit door het bespelen van de door ons gemaakte instrumenten, zoals bijvoorbeeld een spijkerharp, emmergitaren, een tweepersoons baspaddestoel of vele andere instrumenten. Digitale geluidseffecten geven curieuze aanvullingen aan de klanken van de instrumenten. De gemanipuleerde geluidsdimensie wakkert de speelsheid en nieuwsgierigheid van de bezoekers aan. Het geluid is door alle bezoekers te horen door middel van hoofdtelefoons en een speakersysteem verspreid over de gehele ruimte. De compositie is bedoeld als filmmuziek bij de vertoonde beelden van de video-installatie.

De bezoeker vervult ook een rol in de projecties. De opstelling van de instrumenten is dusdanig dat de bespelers ervan schaduwen in de projecties werpen. Het worden acteurs binnen het project. De installatie geeft de bezoeker ook de mogelijkheid om met knoppen en camera's gemodificeerd beeld aan projecties toe te voegen. Dit opgenomen filmmateriaal tijdens een tentoonstelling wordt de projectie voor de volgende tentoonstellingen. De publieke bijdragen van alle voorafgaande edities blijven een rol spelen door de overblijfselen ervan. Met een scherp oog is er een verhaallijn te ontleden, want de ontwikkeling van het project blijft zichtbaar. Al deze sporen bij elkaar creëren een volledig nieuw soort film. Een film die rechtstreeks vragen over de aanwezigheid in het project oproept en beantwoordt. De capaciteit om de inbreng van eenieder in zich te herbergen is een bijzonder verschijnsel van het project. Los daarvan bezitten de beelden an sich een eigenzinnige schoonheid.

Gedurende het project transformeren de interactieve elementen naar een collectieve ervaring. Deze transformatie is een kernwaarde van het experiment dat in de loop der jaren is ontstaan uit de onderlinge relatie van de bezoekers tot elkaar, en het leefplezier dat het vormgeven van het moment geeft. Actieve deelname is vanzelfsprekend. Tussen de chaos door ontstaan er harmonische geluidslandschappen. Deze natuurlijke afwisseling tussen chaos en harmonie is een onoverkomelijk gegeven in welke realiteit dan ook. De harmonie ontstaat wanneer de deelnemers zich van elkaar bewust worden.

Ondertussen hebben bezoekers van jong tot oud en met verschillende achtergronden KMEX bezocht. De individuele achtergronden doen er niet toe. De deelname is uniform. Zij brengt de bezoekers dichter bij elkaar. Ontmoetingen vinden plaats.

Dit is het kader van de kunstmatige werkelijkheid van KMEX. Met bezoekers die, boeiende, niet van tevoren denkbare bijdragen maken. Het kader ademt creativiteit.

Oorspronkelijk was het project gericht op een vorm waarbij een groep bezoekers tegelijk aanwezig waren. Dat is een passende vorm voor een opening of evenement, maar niet voor een tentoonstelling. Ondertussen heeft de techniek van KMEX zich dusdanig verder ontwikkeld dat het een dynamisch systeem is geworden dat anticipeert op de hoeveel bezoekers en hun gedrag. Het is tegenwoordig voor één bezoeker mogelijk om een gehele compositie, samengesteld uit alle instrumenten, te maken.

De naam van het project verwijst naar 'Het Grote Experiment', benoemd door Constant Nieuwenhuys. Het experiment richtte zich op een synthese der kunsten, een gesteldheid waarin de afbakening tussen de diverse professies als schilder, beeldhouwer, architect en technicus wordt opgeheven en zonder elkaar te domineren naast elkaar bestaan. De gestelde doelen waren onder andere het doorbreken van de monotone stedenbouw uit de jaren vijftig en de politieke machtsstructuur, het ontbinden van grenzen tussen kunst en leven, het komen tot een absolute eenheid van de plastische kunsten en de synthese van kunst en technologie.

KMEX heeft de intentie kunst te integreren in het alledaagse, in plaats van het dagelijkse leven te representeren als kunst. Een streven dat in een lijn ligt met de doelen van Constant's projecten. Op maatschappelijk niveau is KMEX een utopisch project. Maar op kleine schaal uitgevoerd leeft het. Het biedt alternatieven en stelt vragen.

De oorsprong van het project is gelegd door het kunstaarsinitiatief Büro Stedelijke Wandel op bouwterreinen door heel Europa. Ieder bouwwerk had voor hen een heel andere betekenis dan de bestemming waarvoor het werd ontworpen. Bouwterreinen werden atelier, geluidsstudio of ontmoetingsplek en zelfs tentoonstellingsruimte. Zij waren geïnteresseerd in de onvoltooide vorm. Zo viel er over een vorm te spreken die bij alle afzonderlijke bouwprojecten overeenkwam. Het was een vrijstaat waarvan de sporen verloren gingen bij iedere voltooiing van een gebouw, maar die altijd voort leefde in het volgende bouwwerk op een andere plek. Tijdens deze veelal nachtelijke avonturen is de basis voor 'Het Grote Ketelmuziek Experiment' gelegd. Er is toen de onderlaag voor de projectie gefilmd, de structuur voor het geluid tot stand gekomen en het gedachtegoed geboren. In de loop der tijd is het project door de handen van velen gegaan. Momenteel wordt KMEX gerealiseerd door een aanzienlijk van elkaar verschillend, maar over en weer aanvullend viertal. Deze groep wordt gevormd door Nolan Smeets, Dion Woestenburg, Stef Henderson en Jan Brandt.

In 2006 in de Ypenburgse vliegtoren voltrok zich de eerste editie van KMEX. Daarna heeft het nog in CUCOSA, de Kunstroute Charlois en op het eiland van Brienoord tijdens het 'One Day In My Garden'-festival gestaan. De afgelopen twee jaar staat het project ononderbroken opgebouwd in ons atelier in Schiedam. Er is in die tijd steeds verder aan gewerkt. Door deze situatie hebben wij de mogelijkheid om, naar believen, de deuren voor publiek te openen, hetgeen regelmatig gebeurt.

We richten ons op het creëren van een kader waarin de posities van maker, ontvanger en werk overlappen. Dat doel is bereikt wanneer we zelf bezoeker worden van ons eigen project en de bezoeker bewust maker wordt.